

www.nauka.zinet.info

4

Південноукраїнський гуманітарний альянс
Громадське об'єднання "Соціальна дія"

**ПЕРСПЕКТИВНІ НАПРЯМКИ
УКРАЇНСЬКОЇ НАУКИ**

Збірник статей
учасників дев'ятнадцятої
Всеукраїнської науково-практичної конференції
**"ІННОВАЦІЙНИЙ ПОТЕНЦІАЛ
УКРАЇНСЬКОЇ НАУКИ - ХХІ СТОРІЧЧЯ**

Том 1
Науки гуманітарного циклу

Запоріжжя 2013

ЗМІСТ

Секція «Історія і право»:

Бауэр В.Г. ДОГОВОР НА ОКАЗАНИЕ МЕДИЦИНСКОЙ ПОМОЩИ КАК СПОСОБ РЕАЛИЗАЦИИ ПРАВА НА МЕДИЦИНСКУЮ ПОМОЩЬ	4
Дем'янок О.Й. ДИСПОЗИЦІЯ ТА КІЛЬКІСНИЙ СКЛАД ВОЮЮЧИХ СТОРІН НАПЕРЕДОДНІ БИТВИ ПІД БЕРЕСТЕЧКОМ (ЛІТО 1651 Р.)	5
Корнєєв Ю.В., Францова Х.О., Пустотіна Д.М. ПРОБЛЕМИ ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ НАБУТТЯ ПРАВ НА ЗЕМЛІ В УКРАЇНІ ІНОЗЕМНИМИ СУБ'ЄКТАМИ ПІДПРИЄМНИЦТВА	7
Малишко В.М. БІРЖОВЕ ПРАВО УКРАЇНИ: СУЧАСНІСТЬ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ	9
Парфенюк Н.В. СПЕЦИФІКА ПОЛЕМІЧНОГО ДИСКУРСУ ХVІ – ХVІІ СТОЛІТТЯ ТА ЙОГО ІНФОРМАЦІЙНО-ПСИХОЛОГІЧНОЇ СКЛАДОВОЇ	11
Романченко В.В. ДЕЯКІ АСПЕКТИ МІЖЕТНІЧНИХ ВІДНОСИН НА ТЕРЕНАХ ПІВНІЧНОГО ПРИАЗОВ'Я КІНЦЯ ХІХ – ПОЧАТКУ ХХ СТ.: У РАМКАХ СТУДІЙ З ІСТОРІЇ МЕНТАЛЬНОСТІ УКРАЇНСЬКОГО СЕЛЯНСТВА	12
Цишнатій К.О. В'ІЗНИЙ ТУРИЗМ ЯК ФАКТОР РОЗВИТКУ МІЖКУЛЬТУРНОЇ КОМУНІКАЦІЇ: ІСТОРИЧНИЙ АСПЕКТ	15

Секція «Філософія і культура»:

Грицаєнко Л.М., Зятковська Л.В. ДЕТЕРМІНІЗМ ФІЛОСОФІЇ БУТТЯ І МИСТЕЦТВА СЛОВА В КРАЇНАХ СТАРОДАВНЬОГО СВІТУ	16
Дідух А.С. НОМІНУВАННЯ МАТЕРІАЛІВ ТА ТЕХНІК ВИГОТОВЛЕННЯ АПЛІКАЦІЇ	20
Дудченко В.С. ДУХОВНІ ОРІЄНТИРИ ФЕНОМЕНУ «УНІВЕРСИТЕТ»	22
Єфімова М.П. СУЧАСНИЙ СТАН І ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ДИТЯЧОЇ КНИГИ НА УКРАЇНІ	23
Одрехівський В.В. ТЕЧІЯ МІНІМАЛІЗМУ – ОДИН ІЗ КЛЮЧОВИХ ФАКТОРІВ ВПЛИВУ НА РОЗВИТОК СУЧАСНОЇ СКУЛЬПТУРИ	25
Петрова Я.О. ФІЗИЧНА КУЛЬТУРА ТА СПОРТ ЯК СКЛАДОВА ЗАГАЛЬНОЇ КУЛЬТУРИ МАЙБУТНЬОГО ПРАЦІВНИКА ОВС УКРАЇНИ	27
Поляруш Б.Ю. СУЧАСНА ЗАХІДНА ФІЛОСОФІЯ МІСТА ТА НЕОМАРКСИЗМ	28
Салькова Т.В. ПРОБЛЕМА ЩАСТЯ У КОНТЕКСТІ ЄВРОПЕЙСЬКОЇ ФІЛОСОФІЇ	31
Склярєнко Н.В. АНІМАЦІЙНИЙ РОЛІК ЯК СИСТЕМА	34

Секція «Психологія і соціологія»:

Медіна Т.В. ПРИЧИНИ ПОШИРЕННЯ НЕЗАРЕЄСТРОВАНИХ ШЛЮБІВ	35
Нікітченєкова-Ю.І. ГЕНДЕРНІ ВІДМІННОСТІ ПРОЯВУ АГРЕСІЇ В ПІДЛІТКОВОМУ ВІСІ	37
Пристинський В.М., Пристинська Т.М. СОЦІАЛЬНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ЗА ЗДОРОВ'Я – ІННОВАЦІЙНИЙ ПОТЕНЦІАЛ СУЧАСНОЇ НАУКИ У ФОРМУВАННІ ДУХОВНИХ ЦІННОСТЕЙ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ ОСОБИСТОСТІ	38
Сергатук Ю.В. ПСИХОЛОГІЧНІ ОСНОВИ ПОЗИЦІЇ ОСОБИСТОСТІ	40
Слабкий Г.О., Знаменська М.А. ВИЗНАЧЕННЯ ЦІЛЬОВИХ ГРУП ГРОМАДСЬКОСТІ ТА ЇХ ПРІОРИТИЗАЦІЯ В СИСТЕМІ КОМУНІКАЦІЙ ПРИ ПРОВЕДЕННІ РЕФОРМИ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я	42

Титаренко Л.М. ПСИХОЛОГІЧНА СПРЯМОВАНІСТЬ ПІДГОТОВКИ УПРАВЛІНСЬКИХ КАДРІВ - ЯК НАПРЯМОК РЕАЛІЗАЦІЇ КАДРОВОЇ ПОЛІТИКИ ДЕРЖАВИ	44
Секція «Філологічні науки»:	
Морозова Т.А. ПОНЯТИЕ О ПСИХОЛИНГВИСТИКЕ И ЕЕ ВЗАИМОСВЯЗЬ С ПЕРЕВОДОВЕДЕНИЕМ ...	47
Носенко М.М. НІМЕЦЬКІ ФРАЗЕОЛОГІЧНІ ОДИНИЦІ: ГЕНДЕРНИЙ АСПЕКТ	48
Перинец Е.Ю. «МОСКОВСКИЙ ТЕКСТ» РУССКОЙ ЛИТЕРАТУРЫ: ТЕОРЕТИЧЕСКОЕ ОФОРМЛЕНИЕ ПОНЯТИЯ В СОВРЕМЕННОЙ НАУКЕ	49
Sadovnyk R.S. DEFINING THE ENGLISH LANGUAGE	51
Секція «Педагогічні науки»:	
Амброзьяк О.В. ОРГАНІЗАЦІЯ ЕВРИСТИЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПРИ ФОРМУВАННІ ГЕОМЕТРИЧНИХ ПОНЯТЬ З ТОЧКИ ЗОРУ ОСОБИСТІСНО-ОРІЄНТОВАНОГО ТА РОЗВИВАЛЬНОГО НАВЧАННЯ	54
Барамикова Т.В. НАВЧАННЯ ПЕРЕКЛАДУ ФАХОВИХ ТЕКСТІВ У НЕМОВНОМУ ВУЗІ	56
Богдан Т.М. ФОРМУВАННЯ ВИКОНАВСЬКОЇ МАЙСТЕРНОСТІ МАЙБУТНЬОГО ПЕДАГОГА-МУЗИКАНТА	58
Гартованець А.О. ВИДИ ОСВІТНІХ ПРОДУКТІВ МАЙБУТНІХ ВЧИТЕЛІВ ТЕХНОЛОГІЙ	62
Гусенко А.А. НЕПЕРЕРВНА ПРОФЕСІЙНА ОСВІТА В ДОКУМЕНТАХ ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ	63
Діордіца І.М. ЕЛЕКТРОННИЙ ПІДРУЧНИК ЯК ЗАСІБ НАВЧАННЯ	65
Жеребна М.С. ЄВРОПЕЙСЬКИЙ ЧИННИК У РОЗВИТКУ НАЦІОНАЛЬНО-КУЛЬТУРНИХ ТРАДИЦІЙ ТА ОСВІТИ НА ЗАХІДНОУКРАЇНСЬКИХ ЗЕМЛЯХ (ІСТОРИЧНИЙ АСПЕКТ)	67
Косенкова-Дудник Е.А., Левенец Н.Г., Парамонова Т.И. К ВОПРОСУ О ТИПИЧНЫХ ОШИБКАХ В ПРОФЕССИОНАЛЬНОМ ЯЗЫКЕ ВРАЧЕЙ И СТУДЕНТОВ МЕДВУЗОВ	69
Костюнін А.В. МЕТОДИ ТА ОРГАНІЗАЦІЯ ДОСЛІДЖЕНЬ У ФУТЗАЛІ	70
Кривенко І.П. ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ КОМПЕТЕНТНОСТІ З ОПРАЦЮВАННЯ МЕДИКО-БІОЛОГІЧНИХ ДАНИХ У ПРОЦЕСІ НАВЧАННЯ МЕДИЧНОЇ ІНФОРМАТИКИ	72
Кунашенко О.В. РЕТРОСПЕКТИВНИЙ АНАЛІЗ ФОРМУВАННЯ КУЛЬТУРНИХ ТРАДИЦІЙ, КУЛЬТУРИ СПІЛКУВАННЯ І ЇХ ВЗАЄМОВПЛИВИ НА СТАНОВЛЕННЯ КУЛЬТУРНОЇ ІДЕНТИЧНОСТІ СТУДЕНТА В ПОЛІКОМУНІКАТИВНОМУ УКРАЇНСЬКОМУ СУСПІЛЬСТВІ	75
Левенец Н.Г., Парамонова Т.И., Косенкова-Дудник Е.А. ТРАДИЦИОННОЕ И КЛАССИЧЕСКОЕ ПРОИЗНОШЕНИЕ В ЛАТИНСКОМ ЯЗЫКЕ. ПРОБЛЕМЫ ПРЕПОДАВАНИЯ	77
Лисенко М.Ю. ПРИЧИНИ ВИНИКНЕННЯ ПОРУШЕНЬ РОЗВИТКУ У ДІТЕЙ	78
Ложечка М.В. КОНТРОЛЬ ПСИХОФИЗИОЛОГИЧЕСКИХ ПОКАЗАТЕЛЕЙ ДЕТЕЙ МЛАДШЕГО ШКОЛЬНОГО ВОЗРАСТА ЗАНИМАЮЩИХСЯ СУМО	80
Парійчук К.Р. ЗНАЧЕННЯ КУЛЬТУРОЛОГІЧНОЇ ОСВІТИ ДЛЯ ФАХІВЦІВ З ТУРИЗМУ	82
Попович О.М. СУТНІСТЬ І ЗНАЧЕННЯ КОНСТРУКТИВНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ДЛЯ РОЗУМОВОГО РОЗВИТКУ ДИТИНИ	85
Саморай В.П., Галясний І.В. ДЕЯКІ АСПЕКТИ НАУКОВО-ДОСЛІДНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ НА МОЛОДШИХ КУРСАХ ІНСТИТУТУ	86

реципієнта) набору знаків, пропонується реципієнту перекладачем" [3].

Такое понимание перевода позволяет не акцентировать внимание на различиях в объектах общей, частной и специальной теорий перевода, а заниматься знаковым дизайном, технологией конструирования переводческих объектов (событий, реалий и образов), их семантической (семиотической) спецификацией, выявлять переводческие операции. К тому же психолингвистический анализ и «каталогизирование» имеют большое значение для развития «переводческой компетенции», которая, как отмечает Р. Штольце, является одним из ведущих факторов процесса перевода.

По мнению А.А. Леонтьева характерной чертой перевода является заданность программы извне. Иными словами, программа переводческой деятельности задается переводимым текстом и ситуацией коммуникативного акта, при которых программа речевого высказывания – это система «нагруженных» смыслами элементов, которые проходят определенный психологический анализ [1, с. 21].

Таким образом, описанные выше операции позволяют рассматривать процесс перевода как процесс порождения, использования и забывания переводческих приемов, а переводоведение как дисциплину, изучающую их роды, виды и комбинации. Все это приближает данную дисциплину к «интерпретативной» теории перевода, в рамках которой представляется возможным придать операционный характер таким переводческим понятиям, как «точка зрения» и композиция, ключевые слова, значение, смысл и представление, модальные миры автора, читателя и текста с точки зрения их взаимосвязи. Исходя из вышесказанного, связи психолингвистики и переводоведения реализуются в формировании, изменении и актуализации переводческих парадигм в соответствии с потребностями социума.

Литература:

1. Леонтьев А.А. Основы психолингвистики / А.А. Леонтьев. – М.: Смысл, 1998. – 287 с.
2. Виноградов В.С. Введение в переводоведение (общие и лексические вопросы) / В.С. Виноградов. - М.: Издательство института общего среднего образования РАО, 2001. – 224 с.
3. Нуриев В.А. Адекватность перевода как лингвистическая проблема [Электронный ресурс] // Вестник ВГУ, Серия лингвистика и межкультурная коммуникация. – 2003. – № 1. – Режим доступа: <http://www.epmg.kz/ru/infocenter/articles-58.html>

НІМЕЦЬКІ ФРАЗЕОЛОГІЧНІ ОДИНИЦІ: ГЕНДЕРНИЙ АСПЕКТ

Носенко М.М.

*Україна, м. Біла Церква,
Білоцерківський національний аграрний університет*

Немецкие фразеологические единицы рассматриваются в статье как средства языкового воплощения лингвокультурных концептов мужчина и женщина. Анализируются особенности гендерной маркированности фразеологизмов и устанавливаются количественные и качественные асимметрии в немецкой фразеологии.

У останні десятиліття значно зріс інтерес до вивчення мови як антропоорієнтованого феномена, коли мова розглядається не лише як засіб пізнання світу, але й як інструмент отримання знання про нелінгвістичні категорії – зокрема, у явищах культури, у тому числі гендера як одного з цих параметрів.

Оволодіваючи мовою, її носій засвоює певне ставлення до світу і бачить його під кутом зору, «нав'язаним» структурами мови. Мова зберігає певну систему цінностей, а значення, що виражаються нею, не є нейтральними і створюють колективну філософію, властиву всім носіям даної мови. Ця система цінностей, на думку багатьох вчених, містить в собі гендерну асиметрію, створює картину світу з точки зору чоловічої перспективи. Ця думка прослідковується і в роботах А.В. Артемовської, А.С. Бикової, І.В. Зикової, А.В. Кириліної, Д.Ч. Малішевської, які торкалися дослідження гендерних концептів фразеологічних одиниць (ФО) германських мов.

Дослідження гендерного аспекту в структурі і семантиці фразеологізмів німецької мови дає можливість виявлення стереотипних чоловічих і жіночих образів німецького соціуму. Аналіз ФО показує, які ролі, норми, цінності, риси характеру приписує суспільство жінкам і чоловікам, які моделі поведінки спонукає обирати відповідно цим ролям.

Гендерно маркованими в німецьких ФО може бути як план вираження, так і план змісту. Гендерні маркери плану вираження можна представити основними чотирма групами:

- 1) антропометричні лексеми: Mann – Frau, Herr – Dame;
- 2) терміни належності до родини: Mutter – Vater, Sohn – Tochter;
- 3) власні імена;
- 4) агентивні іменники, тобто позначення професій і посад, звань, занять.

Гендерно маркованим може бути і план змісту, тобто ФО стосуються певної статі, але не містять у своїй структурі лексеми з позначенням статі, як то eine böse Sieben (фурія, зла жінка), unter dem Pantoffel kommen (бути підкаблучником).

Слід зазначити, що фразеологізми з іменником, що позначає особу певної статі, не обов'язково мають гендерну маркованість. Так іменник Mann у німецькій мові може означати людину взагалі. Тоді йдеться не про певну чоловічу ознаку, а про загальнолюдську: ein Mann mit zugeknöpften Taschen – скупа людина, нечула,

бездушна; Mann denkt, Gott lenkt – людина планує, бог керує. Це стосується також і власних імен та агентивних іменників: Hans sorgenfrei – безтурботна людина; dem Peter nehmen dem Paul geben – перекласти з однієї кишеню в іншу.

У німецькій фразеологічній системі фрейми концептів ЧОЛОВІК і ЖІНКА демонструють кількісну і якісну гендерну асиметрію у наповненні маскулінних і фемінінних слотів. Кількісна асиметрія пов'язана з відсутністю певних слотів у фреймі концепту ЖІНКА, зокрема таких, як «соціально-професійна успішність», «продовжувач справи», «доблесть, благородство», «знавець своєї справи», в той час як заснованих на цих субконцептах фразеологізмів з маскулінними маркерами досить багато. І навпаки, субконцепти «самотність і соціальна залежність», «беззахисність», «моральна сторона життя» характерні для ідіом із позначенням жінки і нехарактерні для ідіом із маскулінними маркерами. Субконцепт «зовнішність» представлений досить у великій кількості у жіночій концептуальній сфері, а в чоловічій виступає дуже рідко, лише в якості додаткових складових (наприклад, «зовнішність + образ життя, поведінка»).

Якісна асиметрія виявлена у розбіжностях щодо змістовного наповнення слотів та наборів типових гендерних метафор. Зону джерела типових чоловічих метафор становить широке коло об'єктів (домашніх та диких тварин, рослин, артефактів), що відносяться до різноманітних сфер життя, у той час як жіночі метафори переважно налічують домашніх тварин та предмети побуту.

У дзеркалі німецької фразеології відображається уявлення про чоловіка як глави сім'ї, що забезпечує її матеріальний достаток, і людину, успішну у житті. Головна функція жінки – бути матір'ю, основне заняття – виховувати дітей. Умовами пристойного життєвого укладу жінки є шлюб, приваблива зовнішність і дотримання моральних норм.

Наше дослідження дозволяє зробити висновки про те, що в сімейній сфері значимість жінки більша ніж чоловіка, на що вказує більша кількість ФО з лексемами родинної спорідненості. У групах ідіом з агентивним лексемами тенденція протилежна, що дозволяє прийти висновку, що в соціальній і професійній сферах жінці відводиться другорядна роль.

Когнітивним підґрунтям регулятивної функції німецьких прислів'їв як засобів мовної об'єктивації лінгвокультурних концептів ЧОЛОВІК та ЖІНКА є когнітивна операція оцінювання актантів відображеної прислів'ями предметно-референтної ситуації стосовно загальнолюдських та лінгвокультурних морально-етичних й утилітарних норм та гендерних еталонів. Результатом такого оцінювання є поведінкова настанова щодо бажаних/небажаних гендерно специфічних моделей поведінки.

Хоча експліцитна поведінкова настанова, як правило, виражається директивами, аналіз прислів'їв-висловлювань, що вербалізують концепти ЧОЛОВІК та ЖІНКА, показав, що лише у незначній кількості випадків їхні поведінкові настанови реалізуються за рахунок ілюкції спонукання: експліцитних директивів (Sieh auf die Mutter, bevor du dich mit der Tochter verlobst!) або непрямих директивів (Lieber eine unordentliche Frau nehmen, als Junggeselle bleiben).

У переважній більшості випадків поведінкові настанови ФО не залежать від їхньої прямої ілюкції і реалізуються як імплікатури. Ці настанови закорінені в усвідомленні індивідом необхідності дотримання тієї моделі поведінки, яка гарантує соціальне схвалення або власну вигоду, і становлять собою вивідне знання, отримане на підґрунті взаємодії екстралінгвального типізованого культурно специфічного знання міжгендерних відносин, відображеного в пресупозиціях прислів'їв, та лінгвально вираженої інформації, що міститься в пропозиційному змісті прислів'їв, за наявності експліцитної оцінки актанта-чоловіка чи актанта-жінки.

Прогнозованим перлокутивним ефектом як імпліцитних так і експліцитних директив є корекція гендерно диференційованої поведінки представників німецької лінгвокультури у відповідності із санкціонованими прислів'ями нормами і еталонами.

Список джерел і літератури

1. *Абрамова Ю.В. Регулятивний потенціал британських прислів'їв як засобів мовного втілення концептів ЧОЛОВІК та ЖІНКА. – Автореф. дис. канд. філ. наук. – Харків, 2007.*
2. *Васькова О.А. Английские фразеологические единицы с позиции гендерного подхода // Гендер: язык, культура, коммуникация. Тезисы докладов Второй международной конференции 22-23 ноября 2001. – М.: МГЛУ, 2001. – С. 28.*
3. *Горошко Е., Кирилина А. Гендерные исследования в лингвистике сегодня // Гендерные исследования. Харьков. – 1999. - № 2. – С. 234-242.*

«МОСКОВСКИЙ ТЕКСТ» РУССКОЙ ЛИТЕРАТУРЫ: ТЕОРЕТИЧЕСКОЕ ОФОРМЛЕНИЕ ПОНЯТИЯ В СОВРЕМЕННОЙ НАУКЕ

Перинец Е.Ю.

*Украина, г. Днепропетровск,
Днепропетровский национальный университет
имени Олеся Гончара*

В статье проанализирована степень изученности такого феномена литературоведения как «московский текст» русской литературы. Намечены перспективы и актуальность дальнейших исследований в этой области.